

Maak het duurzame verschil

Dankzij de kersttoespraak van Hare Majesteit de Koningin staat het onderwerp duurzaamheid weer even op de agenda. Het was wat weggezakt door de vele berichten over de financiële crisis en alle bezuinigingen in verband daarmee. Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden, zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen. Zo definieerde een commissie van de Verenigde Naties onder leiding van mevrouw Brundtland het begrip vijftienvintig (!) jaar geleden.

Voor sommigen biedt deze definitie onvoldoende houvast. Ik herinner me de jarenlange discussies destijds over het begrip multifunctionaliteit van de bodem. Het hielp om verschillende niveaus in die discussie te onderscheiden: ethisch, strategisch, tactisch en operationeel. Zo is ook de discussie tussen twee medewerkers van een energiebedrijf op een STER-spotje te begrijpen. Zij gaan op pad om adviezen te geven over de isolatie van huizen. De ene medewerker wil zo de planeet redden (heel ethisch), de andere focust op het overhouden van honderden euro's per jaar (heel tactisch). Allebei goed dus, al is het op een verschillend niveau.

Ik roep bodemkundigen op meer werk te maken van duurzaamheid in onze sector. Grote bedrijven zoals Unilever gingen ons al lang voor. Die hebben nut en noodzaak van duurzaam ondernemen begrepen. Dat blijkt duidelijk uit de samenstelling van de duurzame top-100 van het dagblad Trouw. Bodemkundigen moeten ophouden met zeuren over een milligrammetje per kilo grond meer of minder van een of andere stof. In plaats daarvan zouden zij de mogelijke bijdrage van de bodem aan een duurzame ontwikkeling moeten benoemen, met kennis van de rol van de bodem in verschillende kringlopen. Hoe zorgen we voor voldoende voedsel, water en energie voor een groeiende wereldbevolking? En voor het afremmen van de verandering van de samenstelling van de atmosfeer? En voor het voldoende rekening houden met de biodiversiteit?

Het zijn pittige uitdagingen, op schaalniveaus van mondiaal tot de eigen tuin. Toch ben ik er van overtuigd dat bodemkundigen in 2012 wellicht nog niet *het* verschil, maar toch op zijn minst *een* verschil kunnen maken. Duurzaamheid moeten we gewoon gaan doen, iedereen op zijn of haar niveau en schaal.